

'De beste innovaties ontstaan vanuit de praktijk'

De verplichte artsverklaringen voor veelgebruikte medicijnen kosten cardiologen behoorlijk wat tijd én leiden tot frustratie. Dat moet anders kunnen, dachten aiossen Laurens Swart en Aaram Omar Khader. Een spontaan idee groeide in vier weken tijd uit tot een eenvoudige applicatie. Nog eens twee weken later kon die al rekenen op 300 gebruikers en op brede belangstelling binnen en buiten de cardiologie. 'Het is tekenend dat een tool als deze zoveel teweegbrengt.'

Aaram Omar Khader en Laurens Swart bedachten ZNeller in de strijd tegen "paarse krokodillen"

Beeld: Levien Willemse

Informatica of geneeskunde? Voor zowel Swart als Omar Khader lagen beide studierichtingen open. Dat het uiteindelijk cardiologie werd, is geen toeval: 'Het meest technische specialisme, waar veel logisch denken en troubleshooten bij komt kijken', zegt Omar Khader. Hoe handig ze van kleins af aan al zijn met programmeren; geen van beiden heeft er ooit les in gehad. 'Gewoon van het internet afgekeken', zegt Swart. 'En nu komt het allemaal mooi samen.'

De gedeelde interesse in innovaties en digitalisering in de zorg bracht de twee al aan het begin van de opleiding bij elkaar. Ze gingen ieder op een andere opleidingsplaats en met eigen projecten aan de slag, tot collega Lida Feyz deze zomer de aanzet gaf voor samenwerking. Omar Khader: 'Ze kwam de assistentenkamer in, weer veel te lang bezig geweest met 'de ZN-formulieren'. Wij vonden dat het simpeler moest kunnen. Laurens en ik hebben ter plekke een plan gemaakt en zaten direct op één lijn over hoe we het zouden gaan vormgeven. Nog dezelfde dag kwam Laurens met de naam ZNeller.'

Kunstfout

'We kunnen ons voorstellen dat je als verzekeraar een drempel inbouwt om oneigenlijk gebruik van dure medicijnen tegen te gaan', vervolgt Omar Khader. 'Maar je zou er ook op mogen vertrouwen dat iemand die er 13 jaar voor gestudeerd heeft, deze medicijnen correct voorschrijft. Sterker nog: we moeten nu verklaringen ondertekenen voor medicatie die volgens zowel de Europese als de Nederlandse richtlijn de hoeksteen vormt van de hartfalenbehandeling. Het zou een kunstfout zijn om ze niét voor te schrijven.'

Niet alleen *dat*, maar vooral ook *hoe* verklaringen ingediend moeten worden, was beide aiossen een doorn in het oog. Swart: 'De formulieren op de website van Zorgverzekeraars Nederland zijn geen "slimme pdf's" die je kunt bewerken. Je moet ze opzoeken, downloaden, invullen, opslaan en vervolgens mailen naar de apotheek of meegeven aan de patiënt. Een tijdrovende administratieve belasting.' Met de nieuwe app gaat het, zoals de naam al doet vermoeden, sneller. 'Je meldt je als arts eenmalig aan, wat ongeveer een minuut tijd kost. Vervolgens kies je een specialisme en dan staan meteen de meest gebruikte

verklaringen en indicaties in het dashboard klaar. De gegevens worden al zo veel mogelijk automatisch ingevuld op iedere verklaring, en patiëntgegevens en indicatie kun je gemakkelijk aanvullen en aanvinken. Vervolgens kun je de verklaring printen of een link genereren die je direct kunt delen met de apotheek. Dat kan veilig via de *mailclient* van je zorginstelling, zoals Outlook, waarin het bericht al automatisch wordt opgesteld. De mailadressen van nagenoeg alle apotheken zitten in ons systeem, dus ook daar hoef je niet meer naar te zoeken.'

Op dit moment zijn op ZNeller.nl 12 van de 36 ZN-formulieren beschikbaar: 'Dat zijn de meest gebruikte artsverklaringen van cardiologen, internisten en huisartsen voor alle medicijnen met meer dan 5.000 actuele gebruikers in Nederland', zegt Swart. 'Die selectie maakt dat het updaten te overzien is in de tijd die wij ervoor hebben, want de formulieren wijzigen ook nog geregeld. Als er veel vraag is naar een ander formulier, kunnen we dat uiteraard toevoegen.'

Veiligheid

Hoe veilig is de applicatie? Omar Khader: 'Ons uitgangspunt is dat ZNeller minimaal zo goed én zo veilig moet zijn als de huidige praktijk. Hoog ligt de lat daarmee niet: de formulieren op de ZN-website zijn door iedereen te downloaden en farmaceutische bedrijven delen blocs uit met deze formulieren. Sommige artsen hebben zelfs een ondertekend stapeltje klaarliggen. En formulieren raken ook weleens zoek als ze worden meegegeven aan een patiënt.'

Swart: 'Bij onze applicatie moet je je aanmelding bevestigen vanuit je mailadres bij het ziekenhuis waar je werkt. Dat is een betrouwbare controle, want alle ziekenhuizen staan in ons bestand. Daarmee weten we natuurlijk nog niet of je bevoegd voorschrijver bent. We gaan uit van correct gebruik, maar kunnen niet controleren hoe het verwerken van verklaringen in elk ziekenhuis geregeld is. Net zo min als ZN dat kan.' Hoe zit het met de privacy van patiënten? 'We slaan geen gegevens op uit de formulieren. Onze tool is niets meer dan een doorgeefluik. Het enige wat – uiteraard beveiligd – wordt bewaard, zijn de naam en de handtekening van de arts. De patiëntgebonden gegevens die de arts invoert, worden omgezet in een pdf-bestand waarvan de gegevens gecodeerd worden in een link. Alle gegevens zitten in die link vevat; ze staan niet bij ons op een server. Het is de verantwoordelijkheid van de arts om die link via een beveiligde omgeving te verzenden. De vraag of het überhaupt wenselijk is om patiëntgegevens te mailen, is niet aan ons om te beantwoorden. Wij doen in wezen niets anders dan wat al overal gebeurde, maar dan praktischer.'

Dr. Laurens Swart:

'We doen het voor nop. Een dokter zal bij ons nooit hoeven te betalen. We hebben over de financiering een gentlemen's agreement met elkaar: we blijven integer.'

Rocketscience

De tool is in vier weken tijd ontwikkeld, in de late uurtjes na het werk. 'Je moet er even wat tijd voor maken, maar rocketscience is het niet', zegt Omar Khader. 'Zodra het over software en digitalisering gaat, zijn mensen al gauw huiverig: te onveilig, te ingewikkeld. Ik hoop dat we dat stigma er een beetje af kunnen halen. Als je ziet welke bedragen soms betaald worden voor technologische ontwikkelingen, gewoon omdat men niet weet dat het eigenlijk allemaal niet zo complex is ... In die zin vind ik het tekenend dat er zoveel aandacht uitgaat naar een simpele tool als de onze.'

Aanvankelijk was het plan om de applicatie alleen intern te gebruiken. Al snel was er veel vraag naar vanuit het hele land. Swart en Omar Khader duiken lachend in hun telefoon: 'Wat een helden, serieuze credits!' en 'Wie zijn die jongens? Ik zou ze wel willen knuffelen!', citeren ze uit appgroepen en reacties op LinkedIn. Omar Khader: 'Het mooie hiervan is dat het een heel praktische oplossing is die van onderaf is ontstaan. We hebben gewoon naar een kleine schakel in het proces gekeken en gedacht: dit kunnen wij fixen. Ik ben ervan overtuigd dat die organische manier van werken meer oplevert dan groots uitgerolde projecten van bovenaf.'

Gentlemen's agreement

Het zou een lucratieve bijverdienste kunnen zijn. Swart: 'We doen het voor nop. Een dokter zal bij ons nooit hoeven te betalen. We hebben over de financiering een *gentlemen's agreement* met elkaar: we blijven integer.' Kritiek is er ook. 'Er wordt gezegd dat we met onze app in de hand werken dat de artsenverklaringen voor altijd zullen blijven bestaan, omdat we het gebruik ervan "te gemakkelijk maken". Ons antwoord daarop is dat de formulieren lang aangevochten zijn door allerlei organisaties, zonder enig effect. Dan is het niet te verwachten dat een klein initiatief als het onze in de andere richting wel iets zou kunnen veranderen.'

Een gesprek met Zorgverzekeraars Nederland zouden de twee beslist aangaan, 'maar vooralsnog hebben we niets van hen vernomen.' Op elke artsenverklaring staat overigens wel nog steeds een stil protest: 'Onze tool genereert bij de ondertekening

Aaram Omar Khader

studeerde Geneeskunde in Leuven en is laatstejaars aios Cardiologie bij Erasmus MC. Binnen het ziekenhuisprogramma Digitaal Verbonden is hij *product owner* van de Digizorg cockpit, een applicatie die zorgverleners ondersteunt bij de digitale transformatie van de zorg. Hij is medeoprichter van [ZNeller.nl](https://www.zneller.nl).

Beeld: Levien Willemse

Dr. Laurens Swart

studeerde Geneeskunde in Groningen en promoveerde in Rotterdam. Hij is laatstejaars aios Cardiologie bij Erasmus MC en begint per 1 januari 2024 als cardioloog in het Spaarne Gasthuis in Haarlem. Al sinds zijn studententijd ontwikkelt hij digitale tools om de dagelijkse praktijk van artsen te ondersteunen. Hij is de bedenker en bedrijfseigenaar van Medule, een online rooster-, onderwijs- en stageplanningsapp voor medici, en medeoprichter van [ZNeller.nl](https://www.zneller.nl).

Beeld: Levien Willemse

Auteur

Lara Geeurickx

Over de auteur

Lara Geeurickx, wetenschapsjournalist

E-pubdatum

22 november 2023

ISSN print

2542-7687

ISSN online

2589-4145